

II

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie nie je povinné)

ROZHODNUTIA

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 4. apríla 2007

o štátnej pomoci C 14/06, ktorú Belgicko zamýšľa poskytnúť spoločnosti General Motors Belgium v Antverpách

[oznámené pod číslom K(2007) 435]

(Iba francúzske a holandské znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2007/612/ES)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

15. februára 2006 požiadala o ďalšie vysvetlenia, ktoré jej boli poskytnuté listom z 2. marca 2006, ktorý Komisia zaevidovala 8. marca 2006.

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými článkami ⁽¹⁾,

keďže:

1. KONANIE

(1) Plánovaná štátna pomoc na vzdelávanie v prospech General Motors Belgium v Antverpách bola Komisii notifikovaná listom z 8. decembra 2005, ktorý Komisia zaevidovala 14. decembra 2005. Komisia požiadala o ďalšie informácie listom zo 4. januára 2006, na ktorý Belgicko odpovedalo listom zo 7. februára 2006, ktorý Komisia zaevidovala 10. februára 2006. Komisia

(2) Komisia informovala Belgicko listom z 26. apríla 2006 o svojom rozhodnutí začať konanie vo vzťahu k notifikovanej pomoci v zmysle článku 88 ods. 2 zmluvy. Rozhodnutie Komisie o začatí konania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* 1. septembra 2006 ⁽²⁾. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky k uvedenému opatreniu. Pripomienky nepredložila žiadna tretia zainteresovaná strana.

(3) Belgické orgány reagovali na rozhodnutie o začatí konania listom z 31. mája 2006 zaevidovaným 6. júna 2006. Belgické orgány poskytli doplňujúce informácie listom z 13. decembra 2006 a listom z 5. februára 2007. Dňa 13. februára 2007 sa uskutočnilo stretnutie Komisie s belgickými orgánmi. Belgicko oznámilo doplňujúce informácie listom z 20. februára 2007. Komisia zaslala ďalšiu žiadosť o informácie 23. februára 2007, na ktorú belgické orgány odpovedali listom z 28. februára 2007.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 210, 1.9.2006, s. 6.

⁽²⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

2. OPIS PLÁNOVANEJ POMOCI

(4) Príjemcom pomoci má byť spoločnosť General Motors Belgium (ďalej len „GM Belgium“) v Antverpách, ktorá je súčasťou spoločnosti General Motors Corporation (ďalej len „GMC“). Činnosti GMC v Európe (ďalej len „GM Europe“) riadi osobitný riadiaci tím. Táto spoločnosť, ktorá bola založená v roku 1924, vyrába náhradné automobilové súčiastky pre svoje vlastné potreby, ako aj pre potreby iných dcérskych spoločností GMC, a zároveň zabezpečuje montáž automobilov. V roku 2005 vyrobila 253 000 automobilov. Väčšina produkcie sa vyváža. Závod v súčasnosti zabezpečuje montáž modelu Opel Astra, ktorý patrí do segmentu automobilového trhu, na ktorom existuje mimoriadne silná konkurencia, ako to potvrdili belgické orgány. Spoločnosť má okolo 5 000 zamestnancov.

(5) Spoločnosť General Motors Belgium oznámila investičný program vo výške 127 miliónov EUR na obdobie rokov 2005 – 2007, ktorý zahŕňa:

a) výrobu novej verzie modelu Astra: okrem troch už vyrobených verzií modelu Astra bude závod vyrábať model s pevnou sťahovacou strechou („kabriolet“ alebo „Astra TwinTop“). Verziu „kabriolet“ doteraz nevyrábala GM Europe, dodávala ju talianska spoločnosť Bertone ako subdodávateľ;

b) zdvojnásobenie kapacity lisovne: rozvoj lisovacích činností zapadá do rámca stratégie GM Europe na lepšie uspokojenie miestnych potrieb. Zlepšenie samozásobovania súčiastkami na účely výroby karosérií a efektívnosť logistiky medzi jednotlivými dcérskymi spoločnosťami skupiny umožňuje zmenšiť intenzitu dopravy súčiastok medzi závodmi.

(6) Tieto dve činnosti umožňujú znížiť počet pracovníkov v Antverpách a zabezpečiť budúcnosť závodu. Predpokladajú zavedenie nových strojov, nových komponentov, nových montážnych techník a nových pracovných metód. Pre tieto doplnkové činnosti bol stanovený vzdelávací program na obdobie rokov 2005 – 2007. Náklady na tento program predstavujú 19,94 milióna EUR, zatiaľ čo notifikovaná štátna pomoc predstavuje 5 338 500 EUR. Keďže Antverpy sa nachádzajú v nepodporovanom regióne, maximálna výška pomoci na všeobecné vzdelávanie je 50 % a na osobitné vzdelávanie 25 %. Pomoc musí poskytnúť flámsky región (*Vlaams Gewest*) formou pomoci *ad hoc*.

(7) Podľa informácií Belgicka investičný program obsahuje časť „všeobecné vzdelávanie“, ktorá predstavuje náklady

vo výške 6,22 milióna EUR. Toto všeobecné vzdelávanie bude obsahovať činnosti spojené s týmito položkami:

— technický výcvik (2,63 milióna EUR) (90 % externých školiteľov a 10 % interných školiteľov): zvárači, vodiči vidlicových zdvižných vozíkov, „roller bridge“, nástrojári, technici údržby, Allen Bradley, Controllogix,

— základné vyškolenie (0,79 milióna EUR) (95 % externých školiteľov a 5 % interných školiteľov): vyškolenie v oblasti informatiky (kancelárske počítačové programy: Excel, Access, Word, PowerPoint atď.), sociálne zručnosti (prezentácia, riadenie atď.) a zlepšenie základných znalostí (financie pre osoby, ktoré nie sú špecializované na túto oblasť, normy ISO, bezpečnosť),

— všeobecná koordinácia (0,89 milióna EUR) (100 % interných poradcov): dočasný tím vytvorený zo zamestnancov rôznych oddelení bude poverený vypracovaním, monitorovaním a podporou činností v rámci všeobecného vzdelávania zahrnutých do vzdelávacích programov. Táto položka nezodpovedá samotnému vzdelávaniu, ale predstavuje náklady na poradenské služby vo vzťahu k všeobecnej časti vzdelávacieho programu,

— simulované pracovné prostredie (1,89 milióna EUR) (100 % interných školiteľov): vyškolenie v oblasti zásad globalizovanej výroby vykonávaných v komplexnom pracovnom prostredí. V simulovanom pracovnom prostredí (ďalej len „SPP“) vysvetlenie týchto konceptov a demonštrácia ich rastúceho významu: organizácia pracoviska, bezpečnosť, práca podľa noriem, vizuálne riadenie, úspory nákladov, proces stáleho zlepšovania atď. Všetkých 5 000 zamestnancov General Motors Belgium v Antverpách absolvuje školenie SPP v 17-členných skupinách. Školenie prebieha v školiacej miestnosti vybavenej simulovanou výrobnou linkou s drevenými autami.

(8) Náklady na osobitné vzdelávanie predstavujú 13,73 milióna EUR; toto vzdelávanie sa vzťahuje na tieto činnosti:

— výcvik na pracovisku (4,54 milióna EUR) (100 % interných školiteľov): individuálny praktický výcvik robotníkov na ich pracovisku vo výrobe,

- výcvik spojený s rozvojom lisovacích činností (4,35 milióna EUR) (20 % externých školiteľov a 80 % interných školiteľov): GM Belgium vyrobí viac druhov a väčšie množstvo kovových plechov. Súčasná pracovná sila je povinná dosiahnuť vyššiu úroveň technických zručností, aby bola na túto prácu pripravená. Budú sa teda organizovať vzdelávacie činnosti, aby sa zvýšila úroveň technických zručností robotníkov na obsluhu lisovacích strojov (perforačné matrice, vyrezávacie nástroje atď.),
- osobitný technický výcvik (4,82 milióna EUR) (20 % externých školiteľov a 80 % interných školiteľov): začiatok výroby modelu Astra TwinTop má vplyv na súčasné výrobné postupy závodu, najmä pokiaľ ide o lisovanie, výrobu karosérií, lakovníu, montáž, kontrolu kvality a logistické činnosti. Haly musia zároveň prejsť procesom celkovej prestavby. Skupina zložená zo zástupcov inžinierov a tímov robotníkov riadi vedúcich úsekov, aby tieto zmeny výrobných postupov nadobudli konkrétnu podobu.

3. DÔVODY NA ZAČATIE KONANIA

- (9) V rozhodnutí z 26. apríla 2006 o začatí konania vo veci formálneho zisťovania (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) Komisia vyjadrila pochybnosti o potrebe pomoci a položila si otázku, či by sa vzdelávacie činnosti uskutočnili aj bez štátnej pomoci. Keďže sa nezdalo, že by pomoc viedla príjemcu k uskutočneniu dodatočných vzdelávacích činností, pravdepodobne nemá žiadny pozitívny vplyv, takže jednoducho narúša hospodársku súťaž. Ak by sa táto analýza potvrdila, pomoc by nebolo možné schváliť.
- (10) Pokiaľ ide o vzdelávacie činnosti spojené so zábehom výroby nového modelu, Komisia uznala, že v automobilovom priemysle je výroba nového modelu normálnym a regulárnym faktorom, ktorý je potrebný na udržanie konkurencieschopnosti. Náklady a vzdelávanie súvisiace so zábehom výroby nového modelu preto spravidla znášajú výrobcovia automobilov na samotnom základe obchodnej stimulácie. Výrobcovia automobilov musia, samozrejme, na účely výroby nových modelov vyškoliť pracovnú silu v oblasti nových techník, ktoré si musia osvojiť. Preto je viac ako pravdepodobné, že GM Europe by zorganizovala uvedené vzdelávacie činnosti v každom prípade aj bez štátnej pomoci. Zdá sa, že takto sa správa väčšina konkurentov v tomto sektore.

- (11) Komisia položila podobné otázky v súvislosti s účinkom stimulu vo forme štátnej pomoci na podporu rozvoja lisovacích činností: náklady na vzdelávanie spojené s touto činnosťou sú potrebné na zvýšenie výroby náhradných súčiastok, ktorá je normálnou činnosťou automobilového priemyslu. Súčiastky sú dôležitými a nevyhnutnými výrobnými prostriedkami pre montážny závod a predstavujú značný podiel na nákladoch na automobily. Samotné trhové sily by teda mali podnietiť podnik k tomu, aby na vzdelávanie vynakladal zodpovedajúce náklady. Preto by sa zahrnuté vzdelávacie činnosti pravdepodobne uskutočnili v každom prípade aj bez štátnej pomoci.
- (12) Komisia preto požiadala Belgicko, aby jej vysvetlilo, prečo sa v tomto prípade domnieva na rozdiel od praxe, s akou sa môžeme stretnúť u väčšiny výrobcov automobilov v Spoločenstve, že príjemca by nebol schopný (alebo nemal vôľu) pokryť očakávané náklady na vzdelávacie činnosti zo ziskov, ktoré mu tieto činnosti môžu priniesť (najmä schopnosť vyrobiť nový výrobok a/alebo nárast produktivity vyškolenej pracovnej sily). Komisia ďalej poukázala na to, že Belgicko nepredložilo v tejto fáze konania dôkazy, že by samotné trhové sily podnik neprivedli k zorganizovaniu plánovaného vzdelávacieho programu.

- (13) Rozhodnutie o začatí konania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* 1. septembra 2006⁽³⁾. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky k uvedeným opatreniam. Pripomienky nepredložila žiadna tretia strana.

4. PRIPOMIENKY BELGICKA

- (14) Belgicko nesúhlasí s prvotným hodnotením Komisie z dvoch dôvodov. Po prvé sa domnieva, že zásady právnej istoty, rovnakého zaobchádzania a dobrého riadenia boli porušené. Upozorňuje, že v minulosti Komisia systematicky schvaľovala podobnú štátnu pomoc na vzdelávanie, najmä v prospech GM Belgium. Belgické orgány zároveň tvrdia, že Komisia výrazne mení svoj výklad nariadenia Komisie (ES) č. 68/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na pomoc vzdelávaniu⁽⁴⁾ iba šesť mesiacov pred uplynutím jeho platnosti. Podľa ich názoru sa nariadenie (ES) č. 68/2001 uplatňovalo jednotne štyri a pol roka. V zmysle zásady dobrého riadenia mohla Komisia počkať na vypršanie jeho platnosti a potom ho zmeniť v súlade s novým prístupom.

⁽³⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 10, 13.1.2001, s. 20. Platnosť sa predĺžila do 30. júna 2008 nariadením Komisie (ES) č. 1976/2006 (Ú. v. EÚ L 368, 23.12.2006, s. 85).

- (15) Belgicko ďalej zdôrazňuje, že uvedené vzdelávacie činnosti mali pozitívny vplyv na hospodárstvo. Okrem iného ubezpečuje, že tento vzdelávací program pokračuje samotné potreby podniku. Toto tvrdenie však bolo podložené iba v spojitosti s určitými časťami vzdelávacieho programu.
- (16) Belgicko zároveň zdôrazňuje, že Astru TwinTop mohol vyrábať Bertone rovnako ako predchádzajúce verzie modelu.
- (17) Belgické orgány nakoniec vyhlásili pred začatím konania⁽⁵⁾, že spoločnosť GM Europe urobila porovnávacie štúdie, aby určila najlepšie umiestnenie výroby Astru TwinTop, a že pomoc vzdelávaniu mala vplyv na udelenie projektu spoločnosti GM Belgium. Belgicko sa domnieva, že v týchto podmienkach je pomoc potrebná.

5. HODNOTENIE POMOCI

5.1. Existencia pomoci

- (18) Komisia sa nazdáva, že opatrenie je štátnou pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy; túto pomoc totiž poskytla vo forme podpory flámska vláda, a teda sa financuje zo štátnych zdrojov. Opatrenie je selektívne, pretože sa týka iba General Motors Belgium. Táto selektívna podpora môže narušiť hospodársku súťaž medzi výrobnými závodmi GM Europe zvýhodnením General Motors Belgium pred ostatnými závodmi skupiny. Okrem toho môže narušiť hospodársku súťaž medzi ostatnými výrobcami automobilov. Trh s automobilmi sa okrem toho vyznačuje intenzívnym obchodom medzi členskými štátmi. Komisia zároveň uvádza, že závody GM Europe sa nachádzajú v rôznych členských štátoch. Pomoc by teda mohla narušiť hospodársku súťaž a nepriaznivo ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. So zreteľom na uvedené skutočnosti Komisia dospela k záveru, že notifikované oznámenie je štátnou pomocou. Belgicko tento záver nepopiera.

5.2. Právny základ hodnotenia

- (19) Belgicko žiada schválenie pomoci na základe nariadenia (ES) č. 68/2001. Pomoc je totiž spojená so vzdelávacím programom.
- (20) V súlade s článkom 5 nariadenia (ES) č. 68/2001 platí, že ak je výška pomoci poskytnutej tomu istému podniku na individuálny vzdelávací projekt vyššia než 1 milión EUR, pomoc nie je oslobodená od notifikačnej povinnosti podľa článku 88 ods. 3 zmluvy. Komisia poznamenáva, že v tomto prípade plánovaná pomoc, ktorá sa musí poskytnúť tomu istému podniku, predstavuje 5,338 milióna EUR a že vzdelávací projekt je individuálnym projektom. Preto sa domnieva, že na uvedenú pomoc sa vzťahuje notifikačná povinnosť a že Belgicko túto povinnosť riadne splnilo.
- (21) V odôvodnení 16 nariadenia (ES) č. 68/2001 sa vysvetľuje, že tento druh pomoci nemôže byť automaticky oslobodený od notifikačnej povinnosti: „Je vhodné, aby veľké čiastky pomoci ďalej podliehali individuálnemu hodnoteniu Komisiou predtým, ako sa poskytnú.“
- (22) Komisia dospela k názoru, ako už uviedla vo svojom rozhodnutí o začatí konania, že opatrenie nie je oslobodené od notifikačnej povinnosti v zmysle nariadenia (ES) č. 68/2001 a musí sa posúdiť priamo podľa článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy, ktorá ustanovuje, že za zlučiteľnú so spoločným trhom možno považovať „pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom“. Keď Komisia posudzuje individuálnu pomoc na vzdelávanie, na ktorú sa pre jej výšku nevzťahuje oslobodenie podľa nariadenia (ES) č. 68/2001 a ktorá sa preto musí posúdiť priamo podľa článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy, obdobne pri tom využíva rovnaké hlavné zásady, aké sa uvádzajú v nariadení (ES) č. 68/2001. To sa prejavuje najmä kontrolou dodržiavania všetkých ostatných podmienok oslobodenia od notifikačnej povinnosti ustanovených nariadením (ES) č. 68/2001. Komisia sa však neuspokojí len s kontrolou dodržania týchto podmienok, ale musí uskutočniť hlbšiu analýzu zlučiteľnosti opatrenia. Cieľom individuálnej notifikácie je konkrétne podrobné hodnotenie pomoci z hľadiska špecifických okolností uvedeného prípadu.

⁽⁵⁾ List zo 7. februára 2006.

5.3. Zlučiteľnosť pomoci so spoločným trhom

- (23) Komisia sa domnieva, že notifikovaný projekt spĺňa formálne podmienky oslobodenia ustanovené v článku 4 nariadenia (ES) č. 68/2001. Po prvé notifikované oprávnené náklady sú v súlade s článkom 4 ods. 7 nariadenia (ES) č. 68/2001. Predovšetkým sa ukazuje, že personálne náklady na účastníkov vzdelávacieho projektu, ktoré sú kryté pomocou, sa obmedzili na celkovú sumu ostatných oprávnených nákladov⁽⁶⁾. Po druhé intenzita pomoci sa v súlade s odsekmi 2 a 3 uvedeného článku 4 obmedzila na 25 % v prípade osobitného vzdelávania a na 50 % v prípade všeobecného vzdelávania. GM Belgium je totiž veľký podnik, ktorý sa nachádza v nepodporovanej oblasti, a vzdelávanie nie je určené znevýhodneným pracovníkom.
- (24) Komisia však upozorňuje, že opatrenie pomoci možno považovať za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy iba vtedy, keď je nevyhnutné na to, aby príjemca mohol vykonávať uvedenú činnosť. Komisia uvádza, že potreba pomoci je všeobecným kritériom zlučiteľnosti pomoci. Ak sa pomoc neprejaví vykonávaním zo strany príjemcu dodatočných činností, ktoré by sa neuskutočnilo samotným pôsobením trhových síl, nemožno ju považovať za pomoc majúcu priaznivý vplyv, ktorý môže vykompenzovať poškodzovanie obchodu, a preto ju nemožno schváliť. V súvislosti so zlučiteľnosťou pomoci podľa článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy, pomoc „neulahčuje“ rozvoj hospodárskych činností, pretože podnik by podporované činnosti vykonával v každom prípade, a najmä bez pomoci.
- (25) V súvislosti s pomocou na vzdelávanie sa v odôvodnení 10 nariadenia (ES) č. 68/2001 uvádza, že „vzdelávanie má zvyčajne pozitívne vonkajšie účinky na spoločnosť ako celok, pretože zvyšuje počet skúsených pracovníkov, z ktorých si iné firmy môžu vybrať, zlepšuje konkurenčnú schopnosť priemyslu Spoločenstva a hrá dôležitú úlohu v stratégii zamestnanosti. Vzhľadom na to, že podniky v Spoločenstve obyčajne neinvestujú dostatok prostriedkov do vzdelávania svojich zamestnancov, štátna pomoc by mohla pomôcť napraviť túto nedokonalosť trhu, takže za určitých podmienok ju možno považovať za zlučiteľnú s jednotným trhom, a preto oslobodiť od predchádzajúcej ohlasovacej povinnosti.“ V odôvodnení 11 sa ďalej uvádza, že treba zabezpečiť „obmedzenie štátnej pomoci na minimum nevyhnutné pre dosiahnutie cieľa Spoločenstva, čo by neumožnili samotné sily pôsobiace na trhu [...]“.
- (26) Nedokonalosť trhu uznaná nariadením (ES) č. 68/2001 teda spočíva v tom, že podniky „neinvestujú dostatok prostriedkov do vzdelávania svojich zamestnancov“. Keď totiž podnik plánuje nové vzdelávacie činnosti, spravidla porovná náklady na tieto činnosti s príjmami, ktoré z toho môže mať (ako napríklad zvýšenie produktivity alebo schopnosti vyrábať nové výrobky). Zvyčajne neberie do úvahy zisky, ktoré by to prinieslo hospodárstvu Spoločenstva ako celku, ktoré nemôže získať pre seba samo. Preskúma aj výmenné riešenia (menej nákladné) vzdelávania ako napr. nábor pracovnej sily, ktorá už má potrebnú kvalifikáciu (prípadne na úkor miestnych zamestnancov). Práve preto pomoc na vzdelávanie užitočne napráva osobitnú nedokonalosť trhu. Za týchto okolností je pomoc „nevyhnutná na dosiahnutie cieľa Spoločenstva, čo by neumožnili sily pôsobiace na trhu“.
- (27) Pokiaľ ide o overenie potreby pomoci na vzdelávanie v automobilovom priemysle, Komisia skonštatovala, že za 18 mesiacov nazhromaždila dôkazy, že v prípade niektorých výrobcov automobilov si navzájom konkurujú závody týchto výrobcov nachádzajúce sa v rôznych členských štátoch, ktoré zabezpečujú výrobu nových modelov. V čase plánovania zábehu výroby nového výrobku výrobcovia porovnávajú niekoľko pracovísk, a potom sa rozhodnú pre pracovisko, ktoré sa určí na výrobu, pričom sa opierajú o všetky výrobné náklady, t. j. o všetky druhy nákladov vrátane akejkoľvek štátnej pomoci, najmä pomoci na vzdelávanie. Tento vývoj je pravdepodobne dôsledkom skutočnosti, že veľkí automobiloví výrobcovia majú v súčasnosti výrobné kapacity prevyšujúce dopyt a že ich výrobné linky sa stali pružnejšími. Závod tak môže ľahšie vytvoriť miesto na výrobu ďalších modelov. So zreteľom na túto hospodársku skutočnosť intenzívnejšej hospodárskej súťaže medzi výrobnými závodmi a so zreteľom na súvisiace riziko, že určitá pomoc na vzdelávanie neprispieje k splneniu cieľa všeobecného záujmu v zmysle odôvodnenia 10 nariadenia (ES) č. 68/2001, ale je iba pomocou na činnosť, ktorá narúša hospodársku súťaž, Komisia musí dôkladnejšie preskúmať, či je pomoc potrebná, „aby sa zabezpečilo obmedzenie štátnej pomoci na minimum nevyhnutné na dosiahnutie cieľa Spoločenstva, čo by neumožnili samotné sily pôsobiace na trhu“ (odôvodnenie 11 uvedeného nariadenia)⁽⁷⁾. Toto hodnotenie je odôvodnené tým viac, že v súčasnosti sa automobilový sektor vyznačuje značnými nadmernými kapacitami v rámci Spoločenstva, ktoré pretrvávajú z dôvodu malého rastu dopytu a značného stáleho zvyšovania produktivity⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Pre toto obmedzenie oprávnených nákladov na účastníkov školenia sa oprávnené náklady na všeobecné vzdelávanie znižujú na 5 438 000 EUR a oprávnené náklady na špecifické vzdelávanie sa znižujú na 10 478 000 EUR.

⁽⁷⁾ Podobné závery Komisia vyvodila v bode 33 svojho rozhodnutia zo 4. júla 2006 o Forde Genk (Ú. v. EÚ L 366, 21.12.2006, s. 32).

⁽⁸⁾ Pre pomalé zvyšovanie dopytu, zvyšujúcu sa produktivitu a nízke ceny viacerí veľkí automobiloví výrobcovia zatvorili v posledných rokoch závody alebo znížili počet zamestnancov v Spoločenstve. GM Europe však koncom roka 2004 oznámila väčší plán reštrukturalizácie, ktorý mal za následok zníženie počtu zamestnancov o 12 000 osôb. http://www.gmeurope.com/news/archive_0410.html

- (28) Keďže v tomto prípade si navzájom konkurovali viaceré závody, a pomoc sa preto mohla poskytnúť z iných dôvodov, než je dôvod napomôcť podniku vykonávať doplnkové vzdelávacie činnosti, Komisia považuje za potrebné preveriť potrebu pomoci. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Belgicko v reakcii na rozhodnutie o začatí konania, Komisia sa domnieva, že má zákonný nárok uskutočniť takúto previerku. Ako zdôraznilo Belgicko, v predchádzajúcich prípadoch Komisia neuskutočnila podrobnú analýzu potreby osobitnej pomoci na vzdelávanie vo vzťahu k nákladom na zábeh výroby. Komisia však môže byť nútená urobiť tak v prípade, že zistí, že hospodárske podmienky na uvedených trhoch prešli vývojovými zmenami⁽⁹⁾.
- (29) Komisia uviedla, že uvedený vzdelávací program je spojený s novými činnosťami závodu – výrobou Astry TwinTop a rozvojom lisovacej činnosti.
- Potreba pomoci spojená s výrobou novej Astry TwinTop*
- (30) Belgické orgány upozornili vo svojej notifikácii⁽¹⁰⁾, že montáž Astry TwinTop zahŕňa manuálne doplnkové operácie ako zváranie. Tvrdia, že výroba tohto druhu automobilu má vplyv na všetky činnosti spoločnosti (výroba karosérií, činnosti lakovne, zvarovne, haly logistiky a montážnej haly) a že so zavedením nových modelov sú vždy spojené:
- montáž nových súčiastok,
 - zavedenie moderných pracovných metód,
 - zavedenie nových montážnych techník.
- (31) Belgické orgány poukázali na to, že nový model je preto spojený nielen so zavedením nového výrobku do výroby, ale zároveň núti mnohých robotníkov, aby si zvykli na nové stroje, súčiastky, montážne techniky a pracovné metódy.
- (32) Tento opis potvrdzuje, že predpokladom úspechu zavedenia nového modelu do sériovej výroby je spravidla rovnako ako v tomto prípade dôkladné predchádzajúce vyškolenie pracovnej sily. Inými slovami na výrobu nového modelu sú potrebné vzdelávacie činnosti.
- (33) Po tom, čo sa spoločnosť GM Europe rozhodla vyrábať tento model, nastala potreba vynaložiť náklady na vzdelávanie, aby toto obchodné rozhodnutie uskutočnila.
- (34) Ako už Komisia uviedla vo svojom rozhodnutí o začatí konania, v automobilovom priemysle je zábeh výroby nového modelu normálnym a regulárnym faktorom nevyhnutným na udržanie trhových podielov a rentability. Keďže nový model si vyžaduje vyššiu pracovnú silu v oblasti nových výrobných techník, náklady na vzdelávanie spojené so zábehom výroby tohto nového modelu musia znášať výrobcovia automobilov iba na základe obchodného stimulu.
- (35) Belgické orgány nepredložili nové informácie, ktoré by protirečili tomuto hodnoteniu. Napriek výzve nepredložili žiadny argument na podporu tvrdenia, že GM by nezabezpečila vzdelávacie činnosti bez pomoci.
- (36) Z tohto hľadiska Belgicko iba tvrdilo, že pomoc na vzdelávanie je potrebná na to, aby GM Belgium bola závozom vybraným vedením GM Europe na výrobu Astry TwinTop. Dôkazy na podporu tohto tvrdenia boli predložené. Okrem toho belgické orgány zdôraznili, že výroba nového modelu sa mohla zveriť spoločnosti Bertone, ktorá je viac zvyknutá vyrábať tento druh automobilov.
- (37) Komisia však upozorňuje, že cieľom nariadenia (ES) č. 68/2001 nie je v protiklade s regionálnou investičnou pomocou ovplyvniť výber miesta na výkon hospodárskych činností, ale vykompenzovať, ako už bolo uvedené, investovanie nedostatočných prostriedkov do vzdelávania v Spoločenstve. Belgicko okrem toho nevyvetlilo, prečo dcérska spoločnosť GM Europe, ktorá mohla byť hypoteticky vybraná ako druhý kandidát, sama nezabezpečila podobné vzdelávacie činnosti⁽¹¹⁾. Informácia poskytnutá Belgickom naopak svedčí o tom, že je pravdepodobné, že všetky ostatné závody GM Europe by za týchto okolností boli nútené zabezpečiť podobný vzdelávací program. Preto nemožno dospieť k záveru, že pomoc podniktela GM Europe k tomu, aby zorganizovala viacej vzdelávacích činností v Spoločenstve.

⁽⁹⁾ V bode 52 rozsudku z 30. septembra 2003 v spojených veciach C-57/00 P a C-61/00 P Súdny dvor „Európskych spoločenstiev uviedol, že bez ohľadu na to, ako Komisia v minulosti vykladala článok 92 ods. 2 písm. c) [teraz článok 87 ods. 2 písm. c)] zmluvy, tento výklad nemôže mať negatívny vplyv na oprávnenosť výkladu Komisiou toho istého ustanovenia v spornom rozhodnutí, a teda ani na jeho platnosť.“ Rovnako aj Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev uviedol v bode 177 svojho rozsudku z 15. júna 2005 vo veci T-171/02: „zákonosť rozhodnutia Komisie, ktorým sa nová pomoc nepovažuje za spĺňajúcu podmienky uplatňovania tejto výnimky, sa musí posúdiť podľa článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES a nie z hľadiska predchádzajúcej rozhodovacej praxe Komisie, pri ktorej treba predpokladať, že je ustálená“.

⁽¹⁰⁾ Príloha 2 k notifikácii.

⁽¹¹⁾ Najpravdepodobnejšími kandidátmi boli závody, ktoré už vyrábajú iné verzie Astry, predovšetkým Bochum (Nemecko).

(38) Komisii nie je dost' jasné, aké závery treba vyvodit' z argumentu, ktorý predložili belgické orgány, že výroba nového modelu sa mohla zverit' spoločnosti Bertone. Belgicko predovšetkým nepredložilo konkrétny dôkaz, že výroba uskutočňovaná spoločnosťou Bertone potrebovala menšie vzdelávacie snahy než v prípade GM Europe⁽¹²⁾. Okrem toho Belgicko nedokázalo, že by pomoc zohrala nejakú úlohu v rozhodnutí GM Europe prestať zabezpečovať výrobu tohto modelu subdodávateľsky. Naopak je pravdepodobné, že toto významné strategické rozhodnutie už bolo prijaté skôr, než belgické orgány prisľúbili skúmanú pomoc. Nakoniec skutočnosť, že výrobu Astry TwinTop mohla zabezpečovať spoločnosť Bertone ako subdodávateľ rovnako ako v prípade predchádzajúcich verzií, nepodporuje tvrdenie o potrebe a zlučiteľnosti pomoci vzdelávaniu.

Potreba pomoci spojená s rozvojom lisovacích činností

(39) Belgické orgány upozorňujú, že rozšírenie lisovne zapadá do stratégie GM v Európe, ktorej účelom je lepšie splniť miestne potreby tak, aby sa znížili náklady na dopravu náhradných súčiastok medzi dcérskymi spoločnosťami. Pre pracovisko v Antverpách projekt predpokladá:

— dva doplnkové lisy na ťahanie plechu,

— výrobu doplnkových súčiastok pre karosérie,

— zavedenie nových technológií.

(40) Belgicko tvrdí, že predpokladom rozšírenia je v prípade mnohých robotníkov aj oboznámenie sa s novými strojmi, súčiastkami, lisovacími technikami a pracovnými metódami. Vzdelávací program je zameraný na dosiahnutie tohto cieľa.

(41) Predchádzajúci opis všeobecne potvrdzuje rovnako ako v tomto prípade, že rozvoj lisovacej činnosti môže byť

úspešný len v prípade, že ho sprevádza dôkladné vyškolenie pracovnej sily. Inými slovami vyškolenie je pre rozvoj lisovacích činností nevyhnutné.

(42) Komisia sa vo svojom rozhodnutí o začatí konania pýtala na stimulačný účinok pomoci spojenej s rozvojom lisovacích činností⁽¹³⁾. Belgické orgány nepredložili nové informácie, ktoré by protirečili tomuto hodnoteniu. Predovšetkým nevysvetlili, prečo by GM nezorganizovala uvedené vzdelávacie činnosti bez pomoci.

Prechodný záver

(43) Na základe uvedeného možno dospieť k záveru, že všetky vzdelávacie činnosti, vďaka ktorým robotníci získajú zručnosti nevyhnutné na úspešné vykonávanie oboch projektov (výroba nového modelu a rozvoj lisovacích činností), by sa v každom prípade zabezpečili aj bez štátnej pomoci. Zodpovedajúca pomoc totiž nevyúsťuje do doplnkového vzdelávania, ale pokrýva normálne prevádzkové náklady podniku, čím sa znižujú jeho obvyklé náklady. Komisia sa preto domnieva, že pomoc naruší hospodársku súťaž a negatívne ovplyvní podmienky obchodu v rozsahu, ktorý je rozpore so spoločným záujmom⁽¹⁴⁾. Za týchto okolností sa pomoc nemôže odôvodniť na základe článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy. Pretože v tomto prípade nemožno uplatniť žiadnu výnimku podľa článku 87 ods. 2 a 3 zmluvy, pomoc nie je zlučiteľná so spoločným trhom.

(44) Tento záver platí bez ohľadu na to, či má vzdelávanie *všeobecný* alebo *osobitný* charakter. Komisia predovšetkým uviedla, že činnosť všeobecného vzdelávania kvalifikovaná ako „technický výcvik“⁽¹⁵⁾ sa týka zručností, ktoré sú potrebné pre nové skúmané činnosti, a všeobecnejšie pre činnosť konkurencieschopného automobilového závodu⁽¹⁶⁾. Belgické orgány však predložili dôkaz, že časť *všeobecného* „technického výcviku“ sa týka kvalifikácií, ktoré si vyžadujú dlhodobé vzdelávanie a že z podniku každoročne odchádza nezanedbateľný počet zamestnancov. Táto skutočnosť súvisí so značným nedostatkom pracovníkov s týmito kvalifikáciami na belgickom trhu práce (tzv. „kritické funkcie“ alebo „bottleneck jobs“). Komisia sa domnieva, že Belgicko dostatočne podložilo svoje argumenty, pokiaľ ide o tri z činností *všeobecného* „odborného výcviku“.

⁽¹²⁾ Bertone na svojej webovej stránke píše, že „Carrozzeria Bertone vždy pripisovala strategický význam ľudskému faktoru. [...] Práve preto Carrozzeria Bertone vždy venovala osobitnú pozornosť stálemu vzdelávaniu a preškoleniu svojej pracovnej sily. Táto stratégia konkrétne znamenala, že v priebehu posledných dvoch rokov zabezpečila 240 vzdelávacích hodín [na osobu], čo predstavuje investíciu 3 milióny EUR.“ <http://www.bertone.it/carrozzeria3.htm>

⁽¹³⁾ Pozri odôvodnenie 11.

⁽¹⁴⁾ Vec T-459/93, *Siemens SA/Komisia*, Zb. 1995, s. II-1675, bod 48.

⁽¹⁵⁾ Pozri odôvodnenie 7.

⁽¹⁶⁾ Napríklad výroba nového modelu vyžaduje zvarenie väčšieho množstva súčiastok, následkom čoho podnik potrebuje viacej zvaračov.

Obsah vzdelávania	Celková dĺžka trvania vzdelávania	Fluktuácia zamestnancov: ročné % robotníkov, ktorí odchádzajú z podniku	Oprávnené náklady na účastníkov	Iné oprávnené náklady
Vodiči vidlicových zdvižných vozíkov	40	58 %	132 000	42 500
Nástrojári	2 000	13 %	660 000	355 000
Technici údržby	400	20 %	198 000	197 500

Pozn.: Pokiaľ ide o zvránie, Belgicko oznámilo celkovú dĺžku zvrárania 60 hodín a 4 % fluktuáciu robotníkov v závode. Komisia uvážila, že tieto čísla sú dosť nízke a že podniku nebránia v tom, aby využíval výhody nákladov na vzdelávanie. Fluktuácia zamestnancov nie je dostatočná na to, aby to podnik odradilo od vynakladania takýchto nákladov.

Je teda zrejmé, že vysoká fluktuácia zamestnancov skutočne bráni podniku v tom, aby mohol mať dostatočný ošoh z tohto druhu vzdelávania a mohol vykompenzovať náklady na takéto vzdelávanie. Preto je pravdepodobné, že bez štátnej pomoci by podnik tieto náklady nevyňaložil.

automobilov. Uvedené úvahy o potrebe vzdelávania sa ich teda netýkajú. Keďže sa ukazuje, že toto vzdelávanie presahuje potreby podniku, nie je možné sa domnievať, že by sa zabezpečilo bez štátnej pomoci. Keďže chýbajú argumenty potvrdzujúce opak, Komisia je toho názoru, že štátna pomoc je nevyhnutná na to, aby sa uvedené vzdelávanie mohlo zabezpečiť.

- (45) So zreteľom na predchádzajúce skutočnosti sa Komisia nazdáva, že pomoc je nevyhnutná pre všetky tri uvedené vzdelávacie činnosti (na rozdiel od zvyšku všeobecného „odborného vzdelávania“).

Vzdelávacie činnosti, ktoré nie sú priamo spojené s oboma projektmi

- (46) Belgické orgány vo svojej notifikácii prezentovali celý vzdelávacie program ako program určený na podporu uvedených projektov⁽¹⁷⁾. Doplnkové informácie, ktoré Belgicko podalo po rozhodnutí o začatí konania, sa týka zručností, ktoré nie sú v skutočnosti nevyhnutné na uskutočňovanie týchto projektov. Ide o nasledujúce položky (pozri opis uvedený vyššie v texte):

— základné výškolenie,

— simulované pracovné prostredie (SPP).

- (47) Komisia uviedla, že na rozdiel od zvyšnej časti vzdelávacieho programu sa základné výškolenie a SPP vzťahujú na kvalifikácie, ktoré nie sú nevyhnutné na vykonávanie oboch uvedených projektov: projekty sa môžu dokonale uskutočňovať a výroba môže začať bez toho, aby bolo potrebné zabezpečiť tento druh vzdelávania. Netýkajú sa už zručností bezprostredne požadovaných pre výrobu

- (48) Komisia nakoniec pripomenula, že výdavková položka „všeobecnej koordinácie“ sa netýka vzdelávania ako takého, ale poradenských služieb určených na všeobecné vzdelávanie. Sčasti sa teda môže zaradiť do oprávnených nákladov, pretože pokrýva „základné výškolenie“, „SPP“ a časť všeobecného „odborného výcviku“, pre ktoré sa pomoc považuje za nevyhnutnú⁽¹⁸⁾.

- (49) So zreteľom na pravidlo ustanovené nariadením (ES) č. 68/2001, ktoré obmedzuje náklady na účastníkov vzdelávacieho projektu na celkovú sumu ostatných nákladov, oprávnené náklady pochádzajúce z časti vzdelávacieho programu, pre ktoré je pomoc nevyhnutná, predstavujú 4,362 milióna EUR a samotná pomoc predstavuje 2,181 milióna EUR. Pretože ostatné formálne podmienky ustanovené nariadením (ES) č. 68/2001 sú takisto dodržané, ako sa uvádza v odôvodnení 23, Komisia dospela k záveru, že časť notifikovanej pomoci je zlučiteľná so spoločným trhom.

6. ZÁVER

- (50) Komisia zastáva názor, že časť opatrení notifikovaných Belgickom, ktorá predstavuje 4,362 milióna EUR oprávnených nákladov, čo zodpovedá pomoci vo výške 2,181 milióna EUR, spĺňa kritériá zlučiteľnosti so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy.

⁽¹⁷⁾ Príloha 2 k notifikácii.

⁽¹⁸⁾ Na základe vzdelávacích hodín Komisia dospela k názoru, že 80,71 % nákladov na „všeobecnú koordináciu“, t. j. 0,723 milióna EUR, sa môže poskytnúť na základné výškolenie, na SPP a na časť všeobecného technického výcviku, pre ktoré je pomoc nevyhnutná. Ide o tieto hodiny: i) technický výcvik (list Belgicka z 28. februára 2007): 50 800 hodín, z toho 30 000 hodín súvisí s tromi činnosťami, pre ktoré sa pomoc považuje za nevyhnutnú; ii) základné výškolenie (list Belgicka zo 7. februára 2006; počet účastníkov vynásobený priemerným počtom vzdelávacích hodín na účastníka za trojročné obdobie): 17 000 hodín; iii) SPP (to isté): 40 000 hodín.

(51) Komisia sa domnieva, že zvyšná časť pomoci nie je nevyhnutná na vykonávanie zodpovedajúcich vzdelávacích činností. Táto pomoc nie je zlučiteľná so spoločným trhom v zmysle žiadnej výnimky ustanovenej zmluvou, a preto sa musí zakázať. Podľa belgických orgánov nebola pomoc ešte poskytnutá, a preto nie je potrebné pristúpiť k vymáhaniu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc, ktorú Belgicko zamýšľa poskytnúť na vzdelávací projekt v prípade General Motors Belgium v Antverpách, nie je zlučiteľná so spoločným trhom v rozsahu 3 157 338,40 EUR.

Táto časť pomoci sa teda nesmie použiť.

Zvyšná časť štátnej pomoci vo výške 2 181 161,60 EUR je zlučiteľná so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy.

Článok 2

Belgicko bude Komisiu informovať v lehote dvoch mesiacov od dátumu notifikácie tohto rozhodnutia o opatreniach, ktoré prijalo, aby sa podriadilo tomuto rozhodnutiu.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Belgickému kráľovstvu.

V Bruseli 4. apríla 2007

Za Komisiu
Neelie KROES
členka Komisie